

POKROK
PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADA
a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson, pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakotu.

Předplatné:
Pro Spojené Státy \$1.00. Pro Kanadu \$1.50. Do Evropy \$2.00 ročně.

Zásilký peněžní dějst se pomocí přesných poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů čtenářstva ochotné uvážíme. Musí být slušné, psané bez úmyslu někoho osobně pokouřiti a být dopředy přímým jménem, ať jí má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Tak tedy zase po slavném důzvalu. Smutných však několik památek přeje jen nám po něm zbylo.

Letošní důzval sám sebou nepřinesl tolik zranění, kolik jich zavlnil výsledek zápasu, který se o slavné prohlášení neodvislosti konal v Reno, Nev.

Krajan mezi krajany zvláště zde v Americe nikdy si uznání nedobude. Toho se mu dostane teprve potom, až se vrátí, "ostampilkován" uznáním lidí cizích. Inu, prorokem nikdo nestane se doma.

Dne 29. července opět bude na nás, abychom si v den výročí úmrtí jeho připomněli i život Karla Havlíčka Borovského a životem tím, poněvadž plynul tokem velikých, jasných a světlých myšlenek a skutků, se i řídili.

Dle různých, za to však četných zbytků po pskavkách, raketach a jiných výbušninách, které bylo lze v úterý ráno vidět skoro před každým českým domem, dalo by se soudit, že jsme sátek prohlášení neodvislosti oslavili letos rozumně a že jsme místo na hlouposti pamatovali na Ústřední Matici Školskou.

"Saengerfest" se křapem blíží a slavnost s koncertem bude něm velkolepým. Bylo by proto dobře, kdybychom si vzali z Němců příklad, neboť v mnohém ohledu, zvláště kde se jedná o hromadné vystoupení a společnou práci, mohli by nám být dobrými učiteli.

Památku Mistra Jana jsme již oslavili. Ale učinili jsme si při tom, že se vždy a všude vynasnažíme žít i životem jeho velikých pravd, shrnutých v učená, které po věcech ještě prozrazuje velikým a čistým českým a vznešeným názorem na lidstvo!

Za měsíc už budou předvolby. Nezapomeňme proto na svou povinnost. Budme republikány především, ale při tom zůstáme i Čechy a skytněme všemožnou podporu každému krajanu, kdož by se uvažoval o jakýkoliv úřad. Znovu a to důtklivě upozorňujeme všechny krajany ať již té neb oné politické strany, by se o nominaci do kteréhokoliv úřadu na jednom listku ucházel vždy pouze jediný Čech. Jediné tak bude možno soustřediti na všechny české hlasy, které by se jinak rozptýlily a tím už pomohly by k vítězství lidem, kteří s tím náhlem nejsou. Jdme za cílem vlastní politiky, poněvadž ta pouze může být vlastní našim prospěchem.

Tak tedy pan W. J. Bryan je vysloveným prohlášením. Vyvíjí to naše vší pochybnost z jeho vlastního prohlášení, které učinil před svými přáteli. Když se vrátil posledně domů, srazil, že Mr. Hatfield a ještě jiní jeho přátelé se celou záležitostí nemají ani do ohledu. Co, kterými jej řídí, když se uchází na demokratickou listku a nominaci do úřadu senátora Spoj. Států? Pan Bryan, dověděl se o tom, poslal si Mr. Hatfielda a jiné své stoupence a, podkřvy jim se tu ochotu, prohlásil, že o to nestojí. Vyhlásil se: "Rekl jsem již před několika měsíci, že nejsem

kandidátem do senátu a že neočekávám, že jím také budu. Jsem naopak velice tomu rád, že se kandidáty prohlásili již jiní. Stává několik příčin, pro které nežádá se mi vhodným sčítáním se českaneckých závodů. Jednou z hlavních příčin zdá se mi pak být otázka líkerní, pro kterou budu mocí daleko lépe pracovatí potlačováním ji ve prospěch prohibice, nebudu-li vůbec kandidátem do jakéhokoliv úřadu. Chci lidu zdejšímu splatit jen svůj dluh za přílech, kterou mi dal v minulých letech. Splatím pak jej jen jako pouhý občan, který se vynasnaží dokázat, že naše strana nesmí být a taky nebude ve vleku otázky líkerní a jiných zvláštních zájmů."

V posledních dnech skončil byl zajímavý zápas, který svedla vláda s mlynáři v ohledu bílení mouky. Porota, která o případu tohoto rozhodovala v Kansas City, Mo., se vyslovila, že bílená mouka je nezdravou, a tím vláde doporučila ku velikému vítězství. Někteří mlynáři uvedeni byli tím ovšem do úzkých. Všímneme si však případu celého bliže a seznáme, že celá řada odborných znalců a chemiků prohlašují, že bílená mouka v nížádém ohledu není lidskému zdraví škodlivou a že se jí dá užívat denně, aniž by byla s to způsobit jakoukoliv nemoc. Naproti tomu je zase celá řada odborníků, kteří se vyslovují o tom zcela opačně, tvrdíce, že bílená mouka zdraví lidskému škodí a že se nedá nížádným způsobem doporučit k požívání. Za 10 roků snad jedná nebo druhá strana nahlédne svůj zmlín a bude zastáváti zase stanovisko opačné. A tak to bude chodit dále. Lid sám neví, a pochybuje, že kdy bude vědět, škodí-li anebo neškodí-li bílená mouka. Lidu průměrných názorů zdá se bílená mouka něčím podobným jako barvené vlasy. Barvení vlasů také prý neškodí. Otázkou však jest, prospívá-li k tomu. Lid již zvyklý před 10 léty jísti syrup z plechových nádob, krabic, ve kterých prodával se stejně, jak se prodává dnes, když již máme zákon o čistých potravinách. A mohli by snad někdo říci, že syrup tehdejší byl chutnějším a sladším syrupu nynějším? Pochybujeme. Potravinu umělkovaným způsobem připravovatí a padělání je nezákonitě. Dojista. Ale nesíme za rok dosti poživatin, které bychom, kdybychom věděli, z čeho a jak jsou připraveny, vůbec ani nejdělí z toho důvodu právě případ z Kansas City zdá se nám být zajímavým a proto taky se o něm zmíňujeme.

Zápas, jenž se v pondělí týden konal v Reno, Nev., stal se pro obrovskou většinu Američanů v domšlivosti jejich studenou sprchou, na kterou hned tak nezapomenou. Počítali na jisto s vítězstvím člověka, kterého bezmála u děláli národním hrdinou a zatím nepatrný černoch několika ranami do nosu a oka připravil jej o hvězdu, které považoval již za své. Na surové to divadlo, při kterém krev střikala proudem, sjelo se kolem 20,000 osob, které naplnily arena, by byly svědkem něčeho, co pro nás přistěhovalce vždycky zůstane odporným a nepohoditelným při obrovském nadšení a zájmu druhých. Dejme tomu, že by se místo o zápas ten bylo jednalo o nějaký veliký, důležitý nebo válečný koncert anebo divadelní představení, se kterého by si byl jeden každých z účastníků odnesl dosti o svázení a potravu pro svou duši na dobu nedohledně dlouhou? Bylo by se s jistotou tak nadšeně? Byla by divtina pouze, anebo dokonce jenom desotina, zaplatila tak obrovské vstupné, jaké ráda dala za podívanou na vraždu? Pochybujeme. A není tu smutné? Není ještě smutnější to, co po zápasu následovalo? Dusa celá řada lidí mrtvých a ještě více zraněných. Tu je výsledkem vrážky dvou jednotlivců, která dala podnět k plebennému třesnutí a bojům mezi bílými a černými, kde přesně na situacích státi proti sobě jsou jako slova proti slovům. A tu poznáme uvažováním sázkami vyhraněno! Ne to však dusa mrtvých se nikdo. Dusa vědina lidí — bílých se sčítati a sčítati sympatiemi svými provází porážka. Tyž má několik set tisíc dolarů a výnosný saloon v Los Angeles, jaké i příčinou farmy, tak že on možná zapo-

menouti na porážku, kterou utrpěl. My proto spíše sympatizujeme s prostým, chudým dělníkem, který se v potu tváře od rána do večera dřít musí na svou rodinu, který nemá dolaru, jež by mohl vyhodit, aniž by ho nelitoval, a který ví, že proň není žádného jiného klidu a odpočinku, než pouze ten, který mu kyně hrobem.

Omažiti Čechové stojí před velikým činem. Velkou národní slavností ve prospěch Ústřední Matice Školské v Čechách dokáží, že jsou uvědomělými Čechy, kteří dosud na starou vlast nezapomněli, a že dosud jsou si vědomi všech povinností, které je k rodné zemi ať už jich neb jejich rodičů poutají něčím větším a silnějším, co se nedá jen tak lehce odhodit. Slavností tou projeví nejmarkantnějším způsobem úctu a lásku k českému jazyku, jehož právo vzdělání upírá se těm, kdož mají ná právo a nárok nejsvětější, českým dětem v uzavřených územích. — Slavnost ta bude silným a důrazným protestem proti bezpráví a násilí, jaké se beztrázně páse na té drobnotné naší tam za mořem už po léta. Bude pak protestem tím důraznějším, čím větším bude vítězectvím, jenž věnován bude na udržení českých škol na horkých pídách. Takový protest pak, jenž na české půdě zazvoni stříbrnými dolary, již promluví a bude tiskátrk silnějším a výmluvnějším, než spousta protestů resolucí papírových, poněvadž přinesou se sebou pomoc, které Ústřední Matici Školské, jež se o české školy všude stará jako pečlivá a milující matka o své děti, nezbytně třeba. Při chystané slavnosti bude tedy výběr hlavně k tomu příležiti, by slavnost při svém naprosto důstojném rázu, pokud možno, nejvíce vynesla. Aby se tak stalo, musí výbor, jenž má slavnost na starosti, přijíti s něčím úplně novým, s něčím, co zde dosud nebylo a co by přilákalo lidi nejen z Omahy, ale i obkávě hlavně hodry, upřímný a obětavý lid z českých osad nebraských. — Dva, tři zvláštní vlaky daly by se v zajistiti. Vedle toho dlužno poštati i s tím, aby se u příležitosti této zase něco více dověděli o nás i Američani. Ziskati tyto pro slavnost znamenalo by také zajistiti úspěchu. Mayor Dahlman je zde populární osobností. Když se dal ziskati jako čestný předseda a při tom slavnosti řečník anglický, jistě by tálh a to by něco znamenalo. Ziskáme velký a široký proslávťorát s celou řadou čestných výborů z okolí a tak si zajistíme obrovskou účasť. Pamatuje však i na to, co jsme podotkli již dřív: přinesme lidu zdejšímu slavnost samotnou něco nového a překoného. My sami představovali bychom si ji rozvrženou na dva dny. V sobotu večer mohlo by býti slavnostní divadelní představení neb akademie, v neděli ráno buďfiek, odpoledne velký průvod spolků a allegorických vozů, potom tábory lidí a pak velká lidová slavnost při zahradním koncertu, různých atrakcích, národních hrách a tanech a večer zakončení národní mší. Jest to ovšem naše mínění soukromé a nikomu je nevnučujeme. Ale ze zkušenosti víme, že jediné tak mohla by slavnost i při nízkém vstupném přinésti to, co by se od ní mohlo očekávatí. Hlavně však dlužno pracovatí rukou a ruce a bez rozdílu společně. Chceme se na veřejnost po delší době reprezentovatí zase jako inteligentní přistěhovalci, jako Čech. Stvořně-li a rozumně budeme pracovatí, ukážeme svou sílu a tou zvůdně, poněvadž opět náš blíz seznáme s Američany a vzájemně, mezi těmito dvěma, to proto a respekt. Prota a chutí a láskou k dlu, které nechtě Ústřední Matici Školské přinesou úštěk nejbojátnější.

Čeství Bezuřovo není ani v nejmenším rozpínavým českým chauvinem. Čech pro sebe, pro svůj národ to, co mu patří. Čech podnikmky, jež by mu umožnily další rozvoj. Nikde jsem u něho nenalé neodvdědnou nenávist k jiné národnosti. Vždy je náležitě motivována, ba až příliš: úštek ve škole, na úřadě, úštek sociální, prostitování chudých horalek, to vše jest dílem germanisace. A germanisován, vůbec každé znásilňován, ni toho druhu, jest nanejvýš nemravným projevem nezdravé pohnovivosti. — Bojovní-li proti germanisaci a polonisaci, bojoval Bezuř tím více proti renegátství, jemuž připravil Kalvarií ve svém "Bernardu Zaru."

Čeství Bezuřovo vyvolávalo v něm neustálé otřesy odporu a vzádu; nebylo tedy oním pasivním a lyrickým českým národním terstím. Nemá jeho nevlastní, jest tvrdě jako Beskydy a neopromě jako divoká Ostravice. O jeho bloubeč a opravdovosti svědčí, že stalo se postaratím, takřka vřelou smutí Bezuřovému. A tak se dočkali Čechové básníka, jež má i pravdu vědeckou a národněhu, a s spolu úštěk, spolu vzpruhařovatele mrazní slzy, k boji proti-č-

Proto nás, kteří loučime po občanském umění, které by bylo v tomouto styku se svou dušou, má Bezuř mnoho radatného. Neb- uňho bylo umění ve své nejrychl- nější formě uplynulo klonem, ten- donej. Bezuřovy verše jsou ten-

ního básníka tragiky Slezanů, zajímavou osobností básnickou, protože nejsou cítěny ploše, ale úplně jsou vyšší, upotřebovány.

Řekl jsem již o Bezuřovi, že je mi pravým mužem. Tak, myslím, jest nejlepší jeho poesie charakterisována, tak jest nejlepší udána jeho hodnota a tak nejlepší jest naznačena hranice rozdílu mezi Bezuřem a ostatními českými básníky. Neboť Bezuř si zachoval mužství v neztěněné síle, učinil z něho sálavé teplo své poesie. Odtud máme dojetí definitivnosti o všem, co pronese. Proto jeho verše působí dojem žulových staveb, nebo ještě lépe žulových skalisk. — Bezuř bude potud chápán, pokud bude oceňován v umění čistý, jev energie životní. Nevdá, že Bezuř jest někdy pessimistou. To jen tenkrát, když příliš ho proud apathie zalévá. Ale dovede se vždy vzpříti, vzpomínkou na volby, jež si ve slezských Thermopylách vysnil.

Bezuř jest tak mužný zjev, že cítí instinktivní nechuť ke všemu, co se mu zdá ryzost mužství porušovatí. Proto jeho verše nemají ani nejméně pasáže erotické a proto, má-li chuť zpovídati se z podrobnosti svého vnitřního života, nečiní tak přímo, ale upravuje si cestu symbolickým proplétáním vlastního života s životem národním.

Jest nutno osvětliti i Bezuřovo chápaní českosti. Jest to nutno v době různých doplňovacích volch, kdy národnost se stala politickým čehrem a kdy vůbec snad není duchů tak čistě a tak hluboce národnostně citlivých. Ostatně sám Bezuř — právem — bagatelisuje naši schopnost k národním činnostem. Má v ní hlubokou nedůvěru. Nevím, zda dominuje součástku Bezuřova vlastenectví je vědomí racové příslušnosti. Zdá se mi, že Bezuřovo českství bylo vyprovokováno neslýchaným úštekem, jehož byl svědkem. Bezuř jest veskrze altruistický duch. Kdož by mohl po čestě Maryšky Magdonové nebo Rektora Halfara, tvrditi jinak? Jisto jest, že tato vlastnost v něm musila vysokou vystupovatí vědomí jeho českosti. — Zdá se, jest vlastně jisto, že není oním typickým Čechem, že není holoubkem, a proto se tento aletouism současně přetvořil v nenávist proti strážníkům národního neštěstí. Tím spíše, že cítil i rozekčvně sociálně a že utlačovatelé národa byli současně i vysavatelé hmotných prostředků Slezska. Tato nenávist by se musila zvrhnout v hlubokou sílu, kdyby neměl básník naději, že podáří se mu pohnout jednou lid ku změně poměrů, ke vzpourě národní i sociální. O tom svědčí ponty četných jeho básní ("Hodina přijde, den, velký den, — obzor je plameny sůžen").

LITERATURA.

"Nové Smery", vydávané a redigované známým česko-americkým spisovatelem Jos. Ad. Trojanem, dostaly se nám do rukou svým 8. číslem, které je nášim "Humorem". Obasvi tého- je ne pěkný, ale vskutku český a ves- ný a sájak nestojí na sčítování "Se- škým směrem, aby s čestností pozná- vala dějiny svých předků, z nichž vze- řadění duch i žal hrozných útrap, by mohla se napříjeti z čistého pesmi- ne poznání láskou ku pravdě, ku kni- ku ku všemu českému." O "Nových Smerech" nelze nám všeho říci, nic jí- něho, než že čekáme na ně vždy s o- čivostí, poněvadž v nichoparu naš- řetby žasopisecké jsou pro nás velkí- oveděním. K dlušnu tomu (podobně) přípoje jest i výzval spisov. Českých škol v Baltimore, Md., ze kte- řé veřejnost dovídá se velmi mnoh- zajímatelně o takovém úspěšném ve- dení školy jmenované učitelem Jos. Ad. Trojanem.

"Nový Benedik česko-americký mlá- dež" v úpravě a vlastní práci Al. Jandy vydal Aug. Geringer v Chicagu. Tato rozvolná knížka vedle původ- ních proslovů veršem i prosou pro rů- ně významné dny mládeže našl obsahu- je i úkázky z lahů české literatury a vzpomínky na české veleduchy. Je pěknou antologií z nejlepších, dětem o všem přístupných básní Nerudových, Čechových, Vrehlického, Heydukových a Sládkových a jeví výbornou znalost páne Jandovu v ohledu duševních po- řeb naší mládeže. Odporůžeme.

Koupel je radost.

Koupel a umývání je pravou rozkoš, použijete-li při tom Severovo Léčivě kožní mýdlo. Otevře a vyčistí kožní pory dokonale, zbaví kůži všechých výrazků a ne- švarů a zanechá ji čistou, jemnou a zdravou. Matky používají toho to mýdla se zálibou na koupel malých dětí, poněvadž má všechny do- bré vlastnosti, jaké zdravotní mý- dlo má míti. Doporučuje se na vy- mývání hlavy i proti kožním neo- mocem. Prodává se v lékárnách a v obchodech. Cena 25c W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.

Vždy ostražitě.

Malá péce zachráni mnohé čtenáře Pokroku Západu před přísti chorobou.

Sledujte taje ledvin. Hleďte, aby tyto vždy měly barvu zdraví. Aby výkaly nebyly ani přílišné ani řídké. Aby neobstahovaly žádnou usazeninu. Doanovy Ledvinové pilulky učiní to za vás. Tyto dávají pozor na ledviny a léčí je, jsou-li chorobny. Pani E. Štipková z Crete, Neb., praví: "Ať před rokem učivala jsem Doanovy pilulky při chorobě ledvin a reumatismu a byla jsem nad míru potěšena s výsledkem. Trpěla jsem velikými bolestmi v kříži a ledví a chvílkovými závratěmi, kdykoli jsem sedla, náhle vstala. Byla jsem na tom uboze ve dne i v noci a zdraví moje bylo vlechno to staru. Tu kdosi muž mému poradil, abych zkoušla Doanovy Ledvinové pilulky, kterých mi krabička taky opatřila. Za krátkou dobu po jich užití pocítila jsem velikou úlevu a před nedávkem byla jsem úplně vyléčena. Od té doby těším se nejlepšímu zdraví." Na prodej u všech obchodníků. Cena 50c. Foster-Milburn Co., Buffalo, New York, jediné jednatelé pro Spoj. Státy. Nezapomeňte na jméno — Doanovy — a neberte jiné.

UPOZORNĚNÍ!

Oznamují všem krajanům a pří- z- níkům, kteří posílají moji na- z- venkově, že jsem se přestěhovala z- z čísla 1942 již. 16. ul. do čísla 3021 již. 49. ul. na píř blokcu z- od Vinton ul. Dopřete si, aneb p- přijďte osobně, a radostí Vám p- s- stoukím. Adresa: + MRS. ROSIE KRETSCHMER, + 3021 So. 19. St., + 491mC Omaha, Nebraska. +

Dr. F. J. PETR,

český lékař a ranhojič. (Bývalý výpomocný operátor v k. zemské nemocnici v Praze.) Nemocem českým vnuje vzácné oznornost. Provádí operace všeho druhu. TEL. DOUGLAS 3325. Obydlí a úřadovna: 2409 1/2 jižní 13. ul.

Dr. F. H. Kučera

český lékař a ranhojič. VE VERDIGRE, NEB. V každé době a do okolí jede na zavo- lání. 391f. Farmeraký telefon v úřadovně. Jest hotov poslužití krajanům!

Dr. F. J. Káral,

český lékař a ranhojič. Úřadovna v Karbach bloku, čísla po- koje 207. — Tel. Doug. 1761. Úřadni hodiny: Od 11. do 1. odpoledne, od 2. do 4. hod. odpoled. Obydlí: 2804 Chicago St., Omaha, Neb. Svě pacienti neoznamují ani i žasopi- soech, ani úštně.

Dr. F. A. Sedláček

OMAHA, NEB. ÚŘADOVNA: 1370 So. 13th Street proti Hotelu Prague. Tel. Red 4612. RESIDENCE: 1451 So. 11th Street Tel. Douglas 4286.

F. M. Scoblik,

český právník a obhájece. VEŘEJNA PRAXE.

Security, Block - TYNDALL, S. D.

Nejdražocennější pokladem

Dobrý zrak

A. CECHA, český optik a slatiuk,

Chas. Forst,

stěhovací a vyzdvihová- ní domů 1944 již. 15. ul. Omaha, Neb. (Vykoupeno od Franka Spávkava.) Objeďnávky přijímá i u hostin- ského J. Rindaska, na rohu již. 13. a William ul. Za dobré lidi a při tom důvěrou a svědomitou prací se radí. 45-47 Tel. Douglas 2940.

Dr. C. Rosewater

český lékař a ranhojič. Úřadovna: 222 "Bee Building" Úřadni hodiny: Od 11-12 dop.; od 2-5, od 5-9-6 nepol. — V neděli od 10-12 dopoledne. "Seigneur, Bell Residence Harney 689 Office: Douglas 304 Independent: Residence A 5480 Office: A 1594 Obydlí: 3424 Farram St.

Dr. C. J. NEMEC

český lékař a ranhojič. Úřadovna čí. 1316 William ul. Omaha. — Tel. Douglas 3817. Úřadni hodiny: Od 10. do 12 hod. dopol.; od 2. do 5. odpoledne; 2909